

Jet Isarin: Jet Isarin: “Hoor hen!” Participatieonderzoek: virtueel en real life. MSNgesprekken met dove en slechthorende kinderen. Uitgeverij Van Tricht, Deventer 2006. ISABN 978907822143 en
‘Zo hoort het.’ Dove kinderen in het CI-tijdperk: een participatieonderzoek. Uitgeverij Van Tricht, Deventer 2008 ISBN 9789077822319
zie ook : [PDF] Zo hoort het www.Zohoorthet.nl

Over de schrijfster : Dr. Jet Isarin (1958) studeerde andragogie en filosofie. Ze deed diverse onderzoeken naar wensen en bejegening van ouders van en kinderen met een handicap. Sinds 2005 is ze senior onderzoeker bij de Koninklijke Effatha Guyot Groep en PonTeM. <http://www.pontem.nl>

Soort boeken/stijl: *Hoor hen* en *Zo hoort het* zijn onderzoeksverslagen van kwalitatief participatie onderzoek naar hoe het leven van dove en slechthorende kinderen en jongeren die al dan niet een Cochleair Implantaat (CI) hebben er uit ziet. Bij de onderzoeken waren leden van de doelgroep medeonderzoekers. Zo kwam dit onderzoek voor, met en door hen tot stand. *Hoor Hen* bestaat uit twee delen in een omkeerboek. Deel één bevat het onderzoeksmateriaal, de interviews, portretten, ervaringen (waaronder bijvoorbeeld leven met horenden) en hun aanbevelingen, terwijl als het boek wordt omgedraaid de theorie, onderzoeksopzet, conclusies, en aanbevelingen aan bod komen. De boekjes horen in een reeks over doofheid, slechthorendheid en communicatieve beperkingen. *Zo hoort het* bevat ervaringsverhalen, aanbevelingen en overwegingen van kinderen en jongeren met een Cochleair implantaat. Keuzes van ouders, voor- en nadelen komen zo aan bod.

Korte beschrijvingen: In *Hoor hen* lezen we hoe Jet Isarin zoekt naar een onderzoeksopzet waardoor ze samen met Dove en Slechthorende jeugdigen en jongeren onderzoek kan doen en hen zelf aan het woord kan laten. Dat lukte o.a. door met hen te chatten op MSN. Zij bespreekt haar positie als interviewer en hoe ze de informatie verwerkt. We lezen o.a. over opvoeding, zorg en onderwijs, hoe het Cochleair Implantaat het leven van doven en slechthorenden en hun omgeving beïnvloedt, wat voor problemen ze hebben in het reguliere en bijzondere onderwijs, op MSN, tussen horenden en doven en slechthorenden. Wie gaan er naar regulier of speciaal onderwijs en waarom en hoe ervaren ze dat? Passen ze binnen beide groepen, hoe dan in de horende wereld en/of dovenwereld? Hebben ze contact met horende, dove en/of slechthorende leeftijdgenoten? Gebruiken ze gebarentaal en/of gesproken Nederlands? Voelen ze zich thuis?

In *‘Zo hoort het’ Dove kinderen in het CI-tijdperk* staan ervaringen van kinderen , jongeren en jong volwassenen met een CI. Het bevat ervaringskennis, wetenschappelijke en professionele kennis van onderzoekers en professionals in zorg en onderwijs, van horenden en niet horenden. De onderzoeksopzet, uitvoering en resultaten worden beschreven, maar de ervaringsverhalen van slechthorende kinderen en jongeren op scholen staan centraal. Maatschappelijke en technologische ontwikkelingen veranderen de positie van de dove en slechthorende gemeenschap. Digitale hoortoestellen en cochleaire implantaten maken spraakverstaan makkelijker. Daardoor kunnen veel meer kinderen naar het reguliere onderwijs. Daarover zijn kinderen en ouders tevreden. Maar kinderen met een CI blijven veelal slechthorend en door het CI komt de gebarentaal of ondersteunende gebaren op de tweede plaats. En ook het instromen in het reguliere onderwijs kent zijn problemen. Een aantal kinderen heeft geen vriendjes of vriendinnetjes, en zouden wat kunnen hebben aan lotgenotencontact. In conclusies en aanbevelingen wordt benadrukt dat ambulante

begeleiding van kinderen en jongeren met een CI daarbij verbeterd moet worden evenals de omgang met soloapparatuur.

Wat viel op: Dat het hartverwarmend onderzoek is, dat veel informatie levert over de personen zelf, de 'Wie's', hun cultuur, wanneer ze zich eenzaam voelen en waarom, wanneer er ook overeenkomsten zijn met bijvoorbeeld andere jongeren met aangeboren afwijkingen en wanneer zij een 'eigen' wereld of problematiek kennen, met daarbinnen natuurlijk weer veel diversiteit. En hoe je ook nadenkt over de juiste manier van omgaan met nieuwe ontwikkelingen die kwaliteit van leven kan verbeteren, maar niet altijd en vanzelfsprekend. Dat de medeonderzoekers nog doorgaan: op de website www.Zohoorthet.nl van de Stichting Zo Hoort Het. Zij zijn bezig met het organiseren van activiteiten, workshops en netwerken, om daadwerkelijk iets te kunnen betekenen voor dove en slechthorende kinderen en jongeren, hun ouders, en de professionals die met hen werken. Dat ze al heel veel onderzoeksvragenlijsten hebben ingevuld.

Citaten: pag. 46: "Disability studies: ...Handicaps vloeien dus niet (automatisch) voort uit functiebeperkingen, maar zijn het gevolg van sociale, economische en politieke omstandigheden. Het begrip 'handicap' krijgt zo zijn oorspronkelijke betekenis terug: *Een handicap is een sociale belemmering of een gebrek aan mogelijkheden om op gelijkwaardige wijze deel te nemen aan het normale gemeenschapsleven.* Een handicap is dus geen persoonlijke en/of medische aangelegenheid, maar een sociale. Het is aan de gemeenschap om de materiële en sociale barrières op te heffen die deelname in de weg staan. Het streven naar emancipatie en volwaardig burgerschap vervangt het streven naar genezing en aanpassing."

Pag. 20: "Ed ..*Tk ben eigenlijk best blij dat ik geen gebaren gebruik, ik praat eigenlijk niet graag met andere slechthorenden in gebarentaal. Als er teveel lawaai is, is het anders, ik zal dan eerder ondersteunende gebaren gebruiken. Tussen doven die niks anders doen dan gebaren voel ik mij totaal niet thuis, maar ik voel mij thuis bij doven en sh die praten en eventueel gebaren maar zich aan iedereen aanpassen. Wat ik zelf heb gezien dat die gebaren gebruiken minder kunnen als die praten en liplezen, er zijn een paar uitzonderingen. Ik blijf erbij dat gebaren aanbieden aan iemand die goed kan praten en kan verstaan, dat je eerst de taal goed ontwikkelt en daarna gebaren.* " Duidelijk is dat Ed niets hoort als hij zijn gehoorapparaten niet in heeft....Het feit dat gebarentaal in de familie niet wordt gebruikt, betekent echter ook dat Ed liever verstek laat gaan op verjaardagen.."

Recensies: NBD|Biblion recensie Drs. Alice Rusch :.... Ouders en kinderen die zelf voor de keus komen te staan, kunnen hier heel goed uit halen wat de voordelen en de nadelen zijn van een dergelijk implantaat en welke verwachtingen je mag hebben. Hoe de bevindingen zijn thuis en op school. Fouten worden niet verdoezeld, maar openlijk besproken. De ervaringsverhalen van zowel de kinderen als de jongeren zijn letterlijk overgenomen. Dit boek lijkt een lacune op te vullen, omdat er niet zoveel bekend is over de ervaringen en de overwegingen die leiden tot het (laten) toepassen van deze mogelijkheid. Er wordt geen technische informatie gegeven, maar er worden wel veel praktische punten aangeroerd.

Corrie Tijsseling (op 20 juni 2006 10:17) www.doof.nl/Boekaankondiging--Hoorhen--door-Jet-Isarin-6-600.htm : " Dit boek las ik achter elkaar uit. Erg leuk en interessant om te lezen hoe dove/slechthorende jongeren zelf over hun ervaringen vertellen. En heel belangrijk: eindelijk niet OVER maar VAN dove/slechthorende

jongeren. Net als het boek van Blume is ook dit boek een aanrader! “